

Ó de kihallgasson Róllad, Természeti Nagyság!
A' mikor a' külsők csemetéiket egyre kizengik?
Zengjük, régi nemű Jászok! harsogva Lehelként
E' nagy termő Fát, mellynél Európa nagyobbbat,
Régibbet nem fog bár mely kertébe' mutatni.
Jertek, öleljük meg felséges Fánkat örömmel,
'S kívánjunk az Egek nagy Urától századok által
Még tartó éltet neki; szél' dühödése ne ártson
Néki, se felhőknek tüze; nyúlják mennyekig ága,
'S tartsa fel a' híret Honnyunk' éghajlati Fáknak,
Mellyeket a' külföld felmúlni haszontalan indúlt.

7.

A' Szőlőtő gyűrűzésről.

A' Tudom. Gyűjtemény' tavali első Kötetében a' Gyümölcs-fa gyűrűzésről a' 61-dik lapon lévő Értekezésemben ígértam, hogy a' Szőlőtő gyűrűzésről is szót teszek idővel, a' mit is ezenel tellyesíték.

Már onnan is könnyen kivehette a' figyelmes Olvasó, mit' kellessék azon esetben is elkövetnie, midőn a' szőlő szemnek elpergését meggátolni akarja; szükségesnek tartottam azonban a' nagyobb világosság' okáért a' tárgyról mindent különösen eléadni, a' mi hozzá tartozik.

Szőlljanak az ellenkező részre hajlók, a' mint akarnak az e'féle gyűrűzés felől; de ha egészen mást tanít a' tapasztalás, ha a' gyűrűzött ágról le nem hull a' gyümölcs, ha az nagyobbra nevededik és hamarább érik a' nélkül azon, mint az egyéb ágakon, hogy a' fának legkevesebb ártalma se legyen mellette, nem szükséges figyelmezní szavokra; sőt a' jót és hasznost ajánlani, és minden módon elésegíteni nemes kötelesség is.

Én sem tartok azonban azokkal, kik az egész fát ottan, a' hol az ágakra oszlik el, akarják meggyűrűzni, és könnyen megengedem, hogy az illyes munkálkodást gyakorta veszedelem követi, míg az idő és tapasztalás többre nem tanít bennünket: hanem hogy az egyes ágakat a' már megállapított szabások szerint meggyűrűzni nem csak bátorságos, hanem hasznos is, kiki tudja, a' ki abban próbát tett.

Sokkal kevesebb gondot ad a' szőlő-tőnek gyűrűzése a' gyümölcs-fákénál. Akár derékban, akár pedig a' vesszőkben essék meg a' gyűrűforma metszés rajta, egyarányt állja ki az azt mindég, és a' kívánt czél is elérődik, csak a' munkálkodás annak rendje és módja szerint menjen véghez.

A' Szőlő-tőn is szinte úgy tetetik a' gyűrűforma metszés, valamint a' gyümölcs-fákon, egyéb hogy annak szélessége egy vagy két lineáyninál nagyobbra ne vetessék, valamint tudniillik vékonyabb vagy vastagabb a' gyűrűzni való tő, hogy az alsó héjnak a' felsővel való közösülése egy ideig hátráltassék.

Ezen munkát minden helyen, mind a' vénebb mind a' fiatalabb szőlőtőkön véghez lehet a' művesnek tetszése szerint vinni. Míg Sonnenthalnak gyűrűző eszközeire, mellyek Bécsben a' Jägerzeil nevű útszában, a' 13-dik szám alatt lévő házban árultatnak, szer tevődik, addig is lehet görbe kertész-késsel ezen munkát tanulgatni, melly egyedül abban áll, hogy a' szőlő-tőnek héjja egész a' fájáig egy vagy két lineányi távolságra kétszer körül kanyarítassék, és a' két vágas között lévő héj egész a' fáig tisztán leszedessék.

Megtetszván ugyan azon esztendőben, mert úgy sem terjed továbbra ki haszna neki, az illyes gyűrűzés, könnyű módon megszerezethetik az

előbb mondott Bécsi gyűrűző eszköz, mellyhez aztán könnyű nálunk is hasonlót csináltatni, azon végre, hogy szaporábban menjen véghez a' munka: minthogy azzal szinte annyi szőlő-tőt meg lehet napjában egy személynek gyűrűzni, mint a' mennyit egy napszámos ugyan egy nap kapál be. Ezen eszköz által mind a' két kanyarítás, és a' héjnak kiemelése egyszerre megy véghez. Valami haszontalan ágakon kellenek mindazonáltal az azzal való bánást próbálgatni előre, valamíg meg nem tanul az ember élni vele ügyesen.

Ezen munkálkodásnak valóságos ideje, valamint a' tapasztalás bizonyítja, akkor van, midőn a' szőlő virágzik. Mivel pedig ez a' fajnak minéműségénél fogva nem történik egyszerre, azért, a' mi már magában is értetődik, nem is gyűrűztethetik ugyan azon egy időben valamennyi szőlőtő vagy vessző, a' mi is igen könnyebbíti a' munkát, minthogy napról napra lehet aztat huzamosan folytatni.

Valamint azonban a' fáknál, úgy szinte a' szőlő-tőnél is csak a' gyűrű felett való részen vagy az illyes kimetszésnek a' haszna. És ha csupán valamelyik szőlő-veszszőn történik a' gyűrűzés, a' többi azon tőn lévő veszszőn az legkevésébbet sem segít.

A' szőlő szem' elpergésének megakadályoztatásán kívül, az a' második és tetemes haszon, hogy 10—12 nappal előbb érnek meg a' gyűrűzött tőkön és veszszőkön a' gerezdek. Ha megtekintjük tehát, hogy több esztendő között ritkán találkozik egy olyan, a' mellyben nem volnánk kénytelenek savanyú bort szüretelni; észreveszszük, hogy a' gyűrűzés által sokat lehet segíteni ezen fogyatkozáson, sőt azt egészen is elmellőzni könnyű dolog illy móddal. Nincs is többé semmi hát-

ra, hanem hogy a' tapasztalásból megismert jót elvállalván, azzal ön hasznunkra élni siessünk.

Szedes Fábian.

II. L i t e r a t ú r a.

A. H a z a i L i t e r a t ú r a.

Az 1825-dik esztendei Tudományos Gyűjtemény XII. köteteinek átnézése 's foglalatja, az azokban előadott tárgyaknak rendje szerint.

I. Értekezések

A) Philologia (Nyelv-tudomány).

Literatúránk' akadályjairól egy két szó. N.

A. Kiss Sámuel által. II-dik Kötet 53 lap.

T. T. Kazinczy Úr által a' Magyar Verselésbe behozott elisiók eránt. Horváth Jó'sef Elek által. III-dik Kötet 61 lap.

Gondolatok az emberi nyelvnek, különösen a' magyarnak, némelly tulajdoniról. G. I. által. V-dik Kötet 35 lap.

A' Magyar nyelv 's Literatúra gyarapodásáról, és a' beszéd 's irás' tökéletesedésének akadályjáról. Beregszászi N. Pál által. VII-dik Kötet 3 lap.

Az i k-be végződő magyar igékről, 's azoknak hajlásaikról. Beregszászi N. Pál által. VIII-dik Kötet. 46 lap.

A' Magyar nyelv tisztogatását tárgyazó Intézet és Vélekedés. P. O. által. X-dik Kötet 3 lap.

Egynehány gondolatok a' Magyar nyelv' kimíveltetésének módjáról. XI-dik Kötet 3 lap.

A' nyelvnek származásáról. N. A. Kiss Sámuel által. XI-dik Kötet 18 lap.

B).